

СЕКЦІЙНІ ДОПОВІДІ

Андрейцев В.В.,

*кандидат юридичних наук, докторант
Донецький національний університет
імені Василя Стуса, м. Вінниця
orcid.org/0000-0001-6189-4405*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З ОБ'ЄКТАМИ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ АГРОСФЕРИ

Із аналізу приписів глави 34 «Правове регулювання інноваційної діяльності» ГК України слідує, що інноваційний розвиток у сфері господарської діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки складає діяльність учасників господарських відносин, яка здійснюється на основі реалізації інвестицій з метою виконання довгострокових науково-технічних програм з тривалими строками окупності витрат і впровадження нових науково-технічних досягнень у виробництво та інші сфери суспільної життєдіяльності.

До об'єктів підвищеної небезпеки агросфери та споріднених сегментів економіки, відповідно до вимог чинного законодавства можна віднести види діяльності та об'єкти, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля другої категорії планової діяльності, зокрема у сфері сільського господарства, лісництва та водного господарства:

- сільськогосподарське та лісгосподарське освоєння;
- рекультивация та меліорація земель;
- управління водними ресурсами для ведення сільського господарства на територіях площею 20 га і більше, або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 га і більше, будівництво меліоративних систем та окремих об'єктів інженерної інфраструктури цих систем;
- лісонасадження (крім лісовідновлення) на площі понад 20 га, або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, чи в їх охоронних зонах на площі 5 га і більше;

- потужності для вирощування птиці – 40 тис. місць і більше, свиней – 1 тис. місць і більше, свиноматок – 500 місць і більше, великої та дрібної рогатої худоби – 1 тис. двісті і більше, кролів та інших хутрових тварин – 2 тис. і більше;

- установки для промислової утилізації, видалення туш тварин або відходів тваринництва;

- налив територій на землях водного фонду тощо [1].

При цьому, інвестиціями у сфері господарювання визнаються лише довгострокові вкладення різних видів майна, інтелектуальних цінностей та майнових прав в об'єкти господарської діяльності, зокрема відносно до категорії об'єктів підвищеної небезпеки з метою одержання доходу (прибутку), або досягнення іншого соціального ефекту, а саме забезпечення пріоритету безпечності вказаних об'єктів для довкілля, життя і здоров'я людей.

ГК України визнає форми інвестування інноваційного розвитку господарської діяльності, в тому числі пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки:

- державне (комунальне) інвестування, що забезпечуються органами державної влади чи органами місцевого самоврядування за рахунок бюджетних коштів та інших коштів відповідно до закону;

- комерційне інвестування, що здійснюється суб'єктами господарювання за рахунок власних або позичкових коштів з метою розвитку підприємницької бази;

- соціальне інвестування, що здійснюється в об'єкти соціальної сфери та інших невиробничих сфер (захисту довкілля, здоров'я і життя населення тощо);

- іноземне інвестування, що здійснюється іноземними юридичними особами, іноземцями або іноземними державами;

- спільне інвестування, що здійснюється суб'єктами України спільно з іноземними юридичними особами чи іноземцями.

З урахуванням змін, внесених до ГК України в частині технічного регулювання (абзац 4 частина 2 стаття 12, стаття 15) є підстави віділити нормативно-технічне інвестування, що здійснюється за рахунок коштів відповідних бюджетів, в тому числі коштів суб'єктів господарювання, залучених коштів відповідно до Закону, що спрямовуються на удосконалення технічного регулювання з

метою забезпечення безпеки об'єктів підвищеної небезпеки, зменшення їх негативного впливу на стан довкілля, здоров'я та життя людей. Зазначена форма інвестування може включати використання коштів будь-яких інвесторів на підставі норми закону з метою забезпечення пріоритету безпеки об'єктів підвищеної небезпеки, відповідно до вимог технічних регламентів, стандартів, кодексів усталеної практики та технічних умов, їх удосконалення та приведення у відповідність до рівня технічного регулювання об'єктів підвищеної небезпеки та оцінки відповідності виробничої продукції певним стандартам.

На основі викладеного доцільно уточнити форми інвестування інноваційного розвитку господарської діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки (пункт 2 стаття 326 ГК України), виклавши такі зміни у наступній редакції: (абзац четвертий пункту 2 стаття 326 ГК України) «інвестування нормативно-технічного регулювання господарської діяльності, що здійснюється за рахунок коштів державного (комунального) та інших форм обов'язкового та ініціативного інвестування відповідно до Закону щодо забезпечення безпеки об'єктів підвищеної небезпеки, унеможливлення їх негативного впливу на стан довкілля, здоров'я і життя людини, інших цінностей».

Інноваційний розвиток господарської діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки передбачає інвестування наукових досліджень і розробок, спрямованих на досягнення якісних змін у стані продуктивних і прогресивних міжгалузевих структурних зв'язків, розробок та впровадження нових видів продукції і безпечних технологій, особливо в таких напрямах як:

- розробка і впровадження інноваційних ресурсозберігаючих технологій, призначених для поліпшення соціального та екологічного життєдіяльнісного середовища;

- розробка, освоєння, випуск і поширення принципово нових видів техніки і технологій з низьким коефіцієнтом небезпеки їх впливу на стан довкілля, здоров'я і життя людей;

- технічне переобладнання, реконструкція, розширення, будівництво нових підприємств, що передбачаються вперше як промислове освоєння виробництва нової продукції чи впровадження нових соціально-екологічних безпечних технологій;

- проведення наукових досліджень і розробок, спрямованих на створення безпечних об'єктів господарської діяльності, об'єктів інтелектуальної власності, науково-технічної продукції.

Таким чином, інноваційний розвиток передбачає обов'язкове урахування новацій чинного законодавства в сфері інноваційної діяльності суб'єктів господарювання щодо забезпечення безпечних вимог впровадження інноваційних програм і проектів з метою забезпечення безпеки експлуатації об'єктів підвищеної небезпеки на рівні світових й європейських технічних регламентів, стандартів щодо безпеки інноваційної продукції та інших вимог технічного регулювання, що дозволить в перспективі створювати конкурентну науково-технічну продукцію, безпечну для стану довкілля, здоров'я і життя людей в сучасних економічних, санітарно-епідемічних та еколого-соціальних умовах розвитку.

Означений вид обумовлює, на наш погляд, доцільність уточнення пріоритету у правовому регулюванні інноваційного розвитку господарської діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки забезпечення безпеки інноваційних програм і проектів, інноваційної діяльності суб'єктів господарювання на рівні світових і європейських вимог нормативно-технічного регулювання здійснення діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки.

Для чого статтю 325 ГК України бажано доповнити частиною другою цієї статті та частиною третьою статті другої Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» від 18 січня 2001 року [2] наступною редакцією «будь-яка діяльність, пов'язана з об'єктами підвищеної небезпеки зобов'язана забезпечувати пріоритет безпеки такої діяльності та використання об'єктів підвищеної небезпеки на рівні підприємницького, господарсько-екологічного ризику для здоров'я і життя людей, довкілля, інших цінностей».

Список використаної літератури:

1. Відомості Верховної Ради України, 2017, № 29, Ст. 315.
2. Відомості Верховної Ради України, 2001, № 15, Ст. 73.